

Foto-onderschrift

Koos van Eck met zijn vader Erik.

[kop]

‘Hier profiteren we allemaal van’

[intro]

In Schalkwijk ligt een groot verhuis-en grondruilplan klaar. Door de verplaatsing van het melkveebedrijf op Lekdijk 28 naar De Trip komt grond van projectontwikkelaars weer in handen van Schalkwijkse boeren en krijgen omringende melkveebedrijven meer en grotere kavels rondom hun boerderij in eigendom. Daarnaast komt er land vrij voor dijkversterking. Volgens Koos van Eck van Lekdijk 28 zorgt dit plan voor ‘een verrijking van ’t eiland’.

[auteur]

Mariëtte Woudenberg

[platte tekst]

Geboren en getogen Schalkwijker Koos van Eck (28) wist heel jong dat hij boer wilde worden. Zodra hij van de middelbare school kwam, deed hij een groene MBO-opleiding en daarna dier- en veehouderij aan de Hogeschool Dronten. “Lekdijk 28 is sinds zeventig jaar een familiebedrijf”, zegt hij trots. “Eerst boerden mijn opa en oma er, nu mijn ouders. En ook mijn jongere broertje en ik werken inmiddels gedeeltelijk mee. Ik weet niet beter. Sinds mijn derde loop ik al achter in de stallen tussen de koeien.”

Verknocht aan dorp en buitengebied

Net als elke Schalkwijker is hij verknocht aan zijn dorp en het buitengebied. “Ik heb er dus nooit aan gedacht om zoals enkele andere jonge boeren uit de streek naar Zeeland, Friesland of Groningen te gaan en daar iets nieuws te beginnen. Toen ik trouwde, verhuisde ik samen met mijn vrouw naar het dorp. Ik heb nu nog extern een baan en help mijn vader zoveel ik kan. Maar zodra we op De Trip zitten, kom ik bij het bedrijf te wonen. Dat trekt me enorm om fulltime boer te zijn. Het vrije ondernemerschap, dagelijks bezig zijn met dieren, de natuur. Bovendien: mijn vader is 63, mijn moeder 61. Ze hebben altijd keihard gewerkt. Ik gun het ze dat ze het straks een beetje rustiger aan kunnen doen.”

Niet mogelijk

Koos betreurt het wel dat verder boeren op de Lekdijk niet langer de meest ideale optie bleek. “In de afgelopen tien jaar is onze veestapel verdubbeld en hebben we nieuwe en grotere stallen kunnen bouwen, maar daar stopt het. Als ik tien hectare direct bij de boerderij erbij zou kunnen krijgen, zou ik het zo doen. Maar dat gaat niet. Ons bedrijf ligt te veel ingeklemd tussen andere bedrijven aan de Lekdijk en de druk op grond is groot aan deze kant van Schalkwijk. Nu worden we gedwongen gronden verder van de boerderij af te kopen of te pachten. Veel land in andere delen van het buitengebied is jaren terug aangekocht door projectontwikkelaars. Destijds was er namelijk nog sprake van dat Schalkwijk Schalkstad zou worden. Oude eigenaren pachten hun land voor een groot deel terug van de ontwikkelaars, maar veel van die overeenkomsten lopen de komende jaren af. Diverse oude eigenaren hebben geen bedrijfsopvolger of de bedrijfsopvolger is met de koeien vertrokken naar andere delen van

het land. Als er niks gebeurt, krijg je in de toekomst een platteland met grondeigenaren van (ver) buiten Schalkwijk. Dit zorgt voor minder vee in de weilanden en waar mogelijk meer teelt van mais.”

Duurzaam particulier initiatief!

Zo’n 3,5 jaar geleden staken de familie Van Eck en vier andere boeren aan de Lekdijk de hoofden bij elkaar om te kijken wat er mogelijk was qua uitbreiding en landruil. Daar was een landschapsontwikkelaar van de gemeente bij aanwezig. Die concludeerde dat er eigenlijk maar een oplossing was: een van de melkveebedrijven zou moeten verhuizen om ruimte te maken voor de anderen. Lekdijk 28 bleek als enige daartoe bereid. “Hoewel we niet stonden te springen, zagen we wel kansen”, zegt Koos. “Op een nieuwe plek zouden we echt een modern en levensvatbaar bedrijf kunnen neerzetten dat aan alle milieueisen voldoet. Duurzaam, energieneutraal, nog meer gericht op welzijn van dieren en met de helft minder uitstoot van stikstof.”

110 hectare grondruil

“Wij beseften ook dat we hier allemaal van zouden kunnen profiteren”, benadrukt hij. “Als wij verhuizen, kan er in totaal maar liefst 110 hectare grond worden geruild. Wij kopen 39 hectare land dat de gemeente op De Trip kocht van Mitros, een woningcorporatie. Dit land komt dus weer in particulier eigendom. Zo’n 25 hectare van ons land aan de Lekdijk gaat vervolgens weer naar drie omliggende melkveebedrijven. En ook onderling konden burens wenslijstjes inleveren en ruilen met elkaar en het hoogheemraadschap. Bedrijven worden door dit plan levensvatbaarder. Ze krijgen meer kavels rondom hun boerderij in bezit. En het hoogheemraadschap is er net zo goed mee geholpen, want die heeft grond kunnen verwerven voor dijkversterking.”

Woningbouw

Waar alleen niet iedereen in Schalkwijk blij mee is, is het plan van de gemeente om woningen te bouwen op de Lekdijk 28 om de verplaatsing van het melkveebedrijf en de grondruil te betalen. Koos legt uit dat de historische boerderij, het oude bakhuisje en een woonhuis blijven staan, maar dat de tien jaar oude stallen en ook andere bijgebouwen worden gesloopt. “In totaal koopt de gemeente 2,3 hectare. Hiervan reserveert zij een gedeelte om op te bouwen. Dat kunnen elf woningen worden, of acht woningen aan de Lekdijk en zes aan de Kaaidijk. Welke optie mogelijk is, ligt onder andere aan de uitkomsten van het Heritage Impact Assessment (HIA). Dat is een onderzoek van de gemeente, de provincie en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Daarbij kijken ze wat de bouw van woningen voor effect heeft op de Nieuwe Hollandse Waterlinie, die op de nominatie staat op Unesco Wereld Erfgoed te worden en welke ruimte vrij moet worden gelaten voor dijkversterking.”

Verrijking Eiland van Schalkwijk

Koos vindt het jammer dat er bezwaren zijn tegen de bouwplannen op Lekdijk 28, want volgens hem zouden ook die huizen net als de verhuizing van het bedrijf en de grondruil een verrijking voor het Eiland van Schalkwijk kunnen zijn. “Als daar woningen komen, is dat goed voor het dorp. Nu blijft iedereen in zijn huis zitten, omdat er weinig te koop staat. Weggaan is geen optie, want als Schalkwijker wil je toch het liefste in je eigen gebied blijven wonen. Komen er woningen bij, zelfs al vallen die in een iets duurder segment, dan krijg je weer doorstroom. Ja, ook voor starters en senioren. Want alles schuift dan door.”

Volle laag

“De gemeente krijgt nu wel een beetje de volle laag”, concludeert Koos, “En dat is onterecht. Wij hebben als boeren het voortouw genomen. Het is een particulier initiatief, dat kan ik niet vaak genoeg benadrukken. De gemeente is er pas later bijgekomen en heeft ons erg geholpen. De kosten zullen toch ergens op moeten worden verhaald. Gemeente Houten heeft de zogenoemde Experimenteerstatus op het Eiland van Schalkwijk en dat betekent dat ze woningen mogen bouwen om plannen van bewoners of grondeigenaren te financieren voor – zoals in ons geval – de agrarische structuurversterking.”

Overleg mogelijk

Wat Koos hoopt, is dat er overleg mogelijk is met de tegenstanders van het bouwplan. “Ik zie nu dat mensen gelijk sterk in de verdediging gaan. Dat brengt niemand verder, zeker als er argumenten op tafel komen die gewoon niet opgaan. Zo zou de bouw van die woningen bijvoorbeeld tot veel meer verkeer leiden. Maar je kunt volgens mij beter met een paar personenauto’s op de dijk rijden, dan met zwaar verkeer. En juist door deze landruil, die versnippering van grond tegengaat, zal het aantal tractoren op de dijk sterk afnemen. Ik denk persoonlijk dat een bouwplan voor Lekdijk 28 heel mooi kan worden als je het creatief aanpakt. Het wordt zeker geen woonwijk, maar er komen huizen op ruime kavels die je compleet in groen kunt verpakken. En die je ook nog eens goed kunt laten aansluiten bij de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Nu staan er hoge stallen, het lijkt me misschien fijner om tegen huizen aan te kijken die wellicht lager zijn.”